

Nærings- og
handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Deres ref:
Vår ref: ZAS
Dato: 06.08.2012

Høringssvar til utredning om sosialt entreprenørskap.

Vi viser til utredningen om sosialt entreprenørskap, bestilt av Nærings- og handelsdepartementet, som er sendt på høring. I høringsbrevet stiller departementet tre spørsmål:

- Er det noen viktige elementer som utredningen ikke fanger opp?
- Hva bør Nærings- og handelsdepartementets rolle være på feltet sosialt entreprenørskap?
- Er det noen forslag til eventuelle tiltak?

I dette høringssvaret vil vi forsøksvis besvare disse spørsmålene.

Elementer som ikke fanges opp i utredningen

KIM er opptatt av minoritetsperspektivet knyttet til sosialt entreprenørskap. Dette lå kanskje ikke i utredningens mandat, men KIM mener likevel det er viktig å belyse enkelte problemstillinger knyttet til dette, slik at departementet kan ta det med seg i sitt videre arbeid på feltet.

Sosialt entreprenørskap handler gjerne om å dekke behov hos sosialt marginaliserte og utsatte grupper i samfunnet. Ofte blir hele eller deler av innvandrerbefolkningen trukket frem som nettopp en slik gruppe. Det er med andre ord klar relevans mellom sosialt entreprenørskap og innvandrere.

KIM stiller seg selvfølgelig positive til gode tiltak og initiativer hvor innvandrerbefolkningen er del av målgruppen, som for eksempel nye tiltak gjennom bruk av sosialt entreprenørskap, men vi er samtidig opptatt av at innvandrerbefolkningen ikke bare må ses på som en del av målgruppen eller problemet en vil løse, men at de også blir sett på som en del av selve løsningen. KIM mener det er behov for en langt sterkere bevisstgjøring og utnyttelse av innvandrerbefolkningen som ressurs, også når det kommer til sosialt entreprenørskap. Innvandrere vil ofte kjenne innvandreres egne behov og utfordringer på en annen måte enn majoritetsbefolkningen, og mange innvandrere sitter på kompetanse og kunnskap som med

fordel kunne benyttes i sosiale virksomheter, både virksomheter som har innvandrere som definert målgruppe, men også andre. Et for stort fokus på innvandrere som en utsatt gruppe, som kun fungerer som målgruppe for, og ikke leverandør av, sosialt entreprenørskap og tjenester, kan i seg selv være et hinder for innvandreres deltakelse i denne type virksomheter.

KIM vil også påpeke at mange innvandrerorganisasjoner, trossamfunn og lignende er sterkt involvert i sosialt og veldedig arbeid, både innenfor og utenfor landets grenser, selv om de ofte opererer utenfor det tradisjonelle norske systemet. Mange av disse aktørene har gode løsninger, lang erfaring og mye kunnskap om hvordan sosialt entreprenørskap kan drives i praksis. Dette er en ressurs som bør utnyttes.

Et annet konkret eksempel, fra en sektor som utredningen også vektlegger, er helse og omsorg, hvor det er stor etterspørsel etter nye og innovative tjenester. Svært mange med innvandrerbakgrunn er ansatt i ulike deler og på ulike nivå i denne sektoren. Samtidig er det gjerne slik at de som selv arbeider et sted, også er de som er nærmest de nye, gode løsningene. Det er med andre ord et stort potensiale for et samspill mellom sosialt entreprenørskap og innvandrere i denne sektoren, hvis man klarer å utnytte den kunnskapen mange av de ansatte med innvandrerbakgrunn har.

Myndighetenes rolle

I utredningen skisseres det en rekke barrierer som sosiale entreprenører står overfor. Disse barrierene vil trolig være de samme, uavhengig av om det er en innvandrer eller ikke som står bak den sosiale virksomheten, men enkelte av barrierene kan nok allikevel oppleves som spesielt utfordrende for de med innvandrerbakgrunn. Dette omfatter blant annet lav byråkratisk kompetanse, manglende systemkunnskap, språk, byråkratisering knyttet til det å drive ulike virksomheter, og kompliserte og krevende offentlige anbudsrunder og søknadsprosesser.

Summen av disse barrierene gjør at terskelen kan være høy for mange med innvandrerbakgrunn som ønsker å involvere seg i sosialt entreprenørskap. Læring skjer gjennom erfaring. Ved å skape for høye inngangsbarrierer hindrer man i praksis denne læringen og erfaringen, og ender raskt opp med at det kun er de som allerede besitter systemkunnskapen som vinner gjennom. KIM mener dette i mange tilfeller vil kunne representere et tap for samfunnet, og en underutnyttelse av mange potensielt gode initiativer og løsninger som ligger der latent, men forblir utnyttet.

Forslag til tiltak

Som det fremgår av punktene ovenfor er KIM opptatt av at man i forhold til sosialt entreprenørskap blir flinkere til å utnytte de ressurser som finnes blant innvandrerbefolkningen. Det er i så måte viktig at man blir flinkere til å synliggjøre overfor

innvandrerbefolkningen at de kan være en ressurs, samtidig som man skaper mulighet for å utnytte disse ressursene.

Det finnes flere med innvandrerbakgrunn som har lyktes som entreprenører, og som kan benyttes som ressurspersoner på feltet. Deres erfaring og kunnskap bør samles og gjøres tilgjengelig gjennom for eksempel en type "ressursbank" som kan bidra til erfaringsspredning og formidling av gode eksempler og forbilder. Det bør i denne sammenheng også vurderes om en skal ha en instans som kan bidra med veiledning i forhold til mange av de barrierene som innvandrere som ønsker å starte en sosial virksomhet står overfor (jf punktet ovenfor om myndighetenes rolle). Et annet mulig tiltak for å minske utfordringen med inngangsbarrierer, vil være et eget tilskudd til førstegangsetablerere av sosiale virksomheter.

Avslutning

Sosialt entreprenørskap er relevant for innvandrerbefolkningen på flere måter, som et tiltak der innvandrere er målgruppen, men viktigst, som et tiltak hvor innvandrere kan være del av løsningen og bidra med sine ressurser. Sosialt entreprenørskap kan dessuten være en god inngangsport til næringslivet generelt.

KIM ønsker utredningen svært velkommen, og håper dette bare er et første steg i departementets videre arbeid med sosialt entreprenørskap.

Med vennlig hilsen

Anita Rathore
Utvalgsleder

Saksansvarlig:
Zeshan A. Shakar
Rådgiver